

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Stöd för barnet i småbarnspedagogiken DEL 1

Stöd för barnet – stödmaterialalets struktur

DEL 1

Stöd för barnet
i en inkluderande
småbarnspedagogik

DEL 2

Centrala principer för
genomförandet av
stödet

DEL 3

Genomförandet av
stödet för barnet som
en process

DEL 1

Stöd för barnet i en inkluderande småbarnspedagogik

Nivåer i anslutning till planen för småbarnspedagogik

Inkludering som en princip, en värdering och ett sätt att tänka

- Inkludering är ett omfattande begrepp och gäller **alla barn**. Inkludering ska ses som en princip, en värdering och ett sätt att tänka som berör anordnandet av småbarnspedagogiken som helhet.
- Lag om småbarnspedagogik: *Syftet med småbarnspedagogiken är att stödja barnets förutsättningar för lärande och främja livslångt lärande och uppfyllandet av utbildningsmässig jämlikhet **i enlighet med inkluderande principer**.*
 - Till dessa principer hör alla barns lika rättigheter, jämlikhet, likabehandling, icke-diskriminering, värdesättning av mångfald samt social delaktighet och gemenskap.
- De inkluderande principerna genomsyrar **grunderna för planen för småbarnspedagogik** som helhet.

→ Stöd för arbetet inom småbarnspedagogiken: [Att utveckla en inkluderande småbarnspedagogik](#)

Referensram för den pedagogiska verksamheten

Inkluderande principer i småbarnspedagogiken

- En inkluderande verksamhetskultur utgör grunden för fostran och lärande
- En inkluderande småbarnspedagogik stöder alla barns delaktighet, engagemang och lärande oberoende av kön, ursprung, kulturell bakgrund eller andra egenskaper
- Inklusion är att implementera värderingar i praktiken
→ strukturer, processer, tillvägagångs- och verksamhetssätt samt erfarenheter

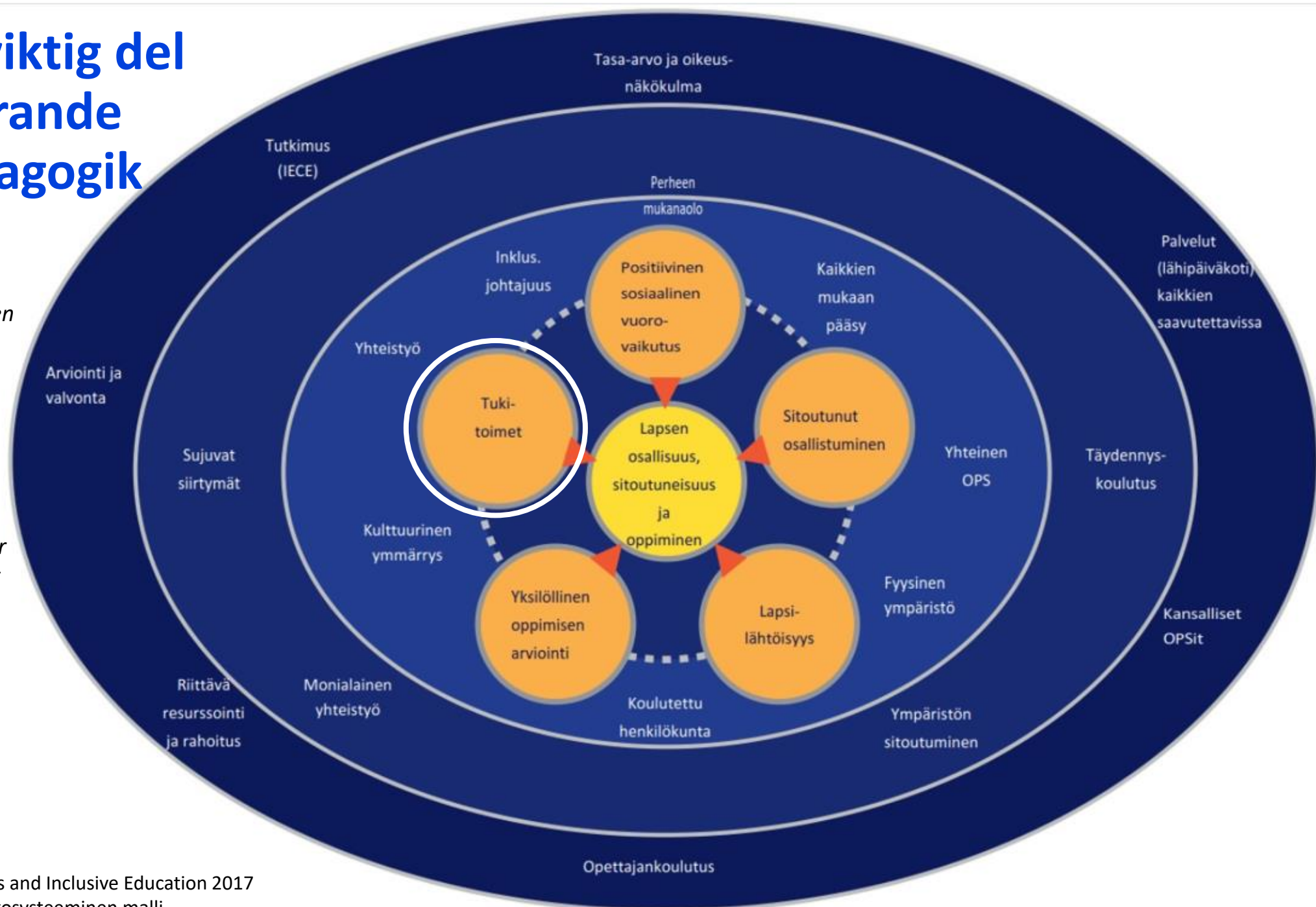
Hur avspeglas de inkluderande principerna i ditt arbete?

- Hur styr de inkluderande värderingarna ditt arbete, till exempel
 - din kommunikation med andra
 - ditt förhållningssätt till mångfald och olikhet
 - beaktande av barnets bästa
- Hur motiverar du de lösningar som du gör i ditt arbete
 - Är det barnens behov som styr planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten?
 - Styrs en del av dina lösningar av vanor, till exempel "Så här har jag alltid gjort", "Det här är mitt sätt att göra" eller "Jag kan inte göra på annat sätt".
- Hurdant stöd behöver du i ditt eget arbete, så att du kan agera i enlighet med de inkluderande principerna?

Stödet är en viktig del av en inkluderande småbarnspedagogik

"Varje barn har rätt att vara en del av gruppen, delta i den gemensamma verksamheten och nå sin fulla potential med hjälp av sina egna styrkor och positiva lärupplevelser tillsammans med de övriga barnen i gruppen. Barnen ska erbjudas lämpliga utmaningar för lärandet, och de ska få det stöd de behöver."

(Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022)

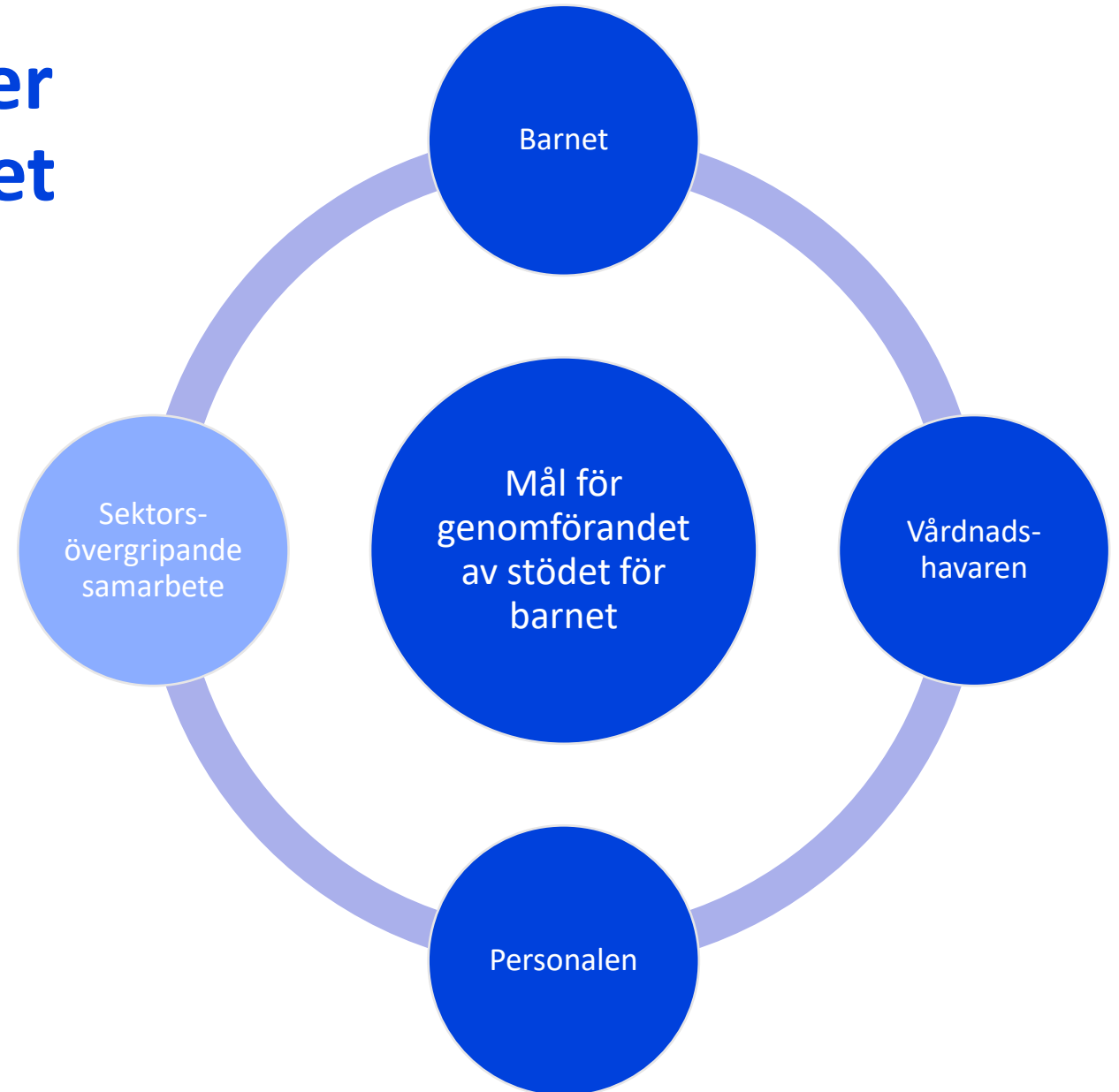
Inklusion i samband med stöd för barnet

- I den småbarnspedagogiska verksamheten ska personalen se till att alla barn känner sig accepterade som individer och som medlemmar i gruppen.
- Stödet i småbarnspedagogiken ska ordnas som allmänt, intensifierat och särskilt stöd **i enlighet med inkluderande principer**. Utgångspunkten är att varje barn har rätt att få stöd i den egna barngruppen med hjälp av olika flexibla arrangemang.
- Stödåtgärderna ska planeras pedagogiskt så att barnets delaktighet och rätt att lära sig och vara en del av barngruppen förverkligas utifrån barnets bästa.
- I planeringen och genomförandet av stödet ska man i första hand använda verksamhetssätt där stödet som barnet behöver genomförs som en del av barngruppen (t.ex. användning av hjälpmedel, assistans eller undervisning av speciallärare).

Bild: Aleksi Kuitunen

Samarbete med alla parter behövs vid genomförandet av stödet för barnet

Principer och ansvar för att ordna stöd 1/3

- **Anordnaren av småbarnspedagogik** ska besluta om rutinerna, genomförandet och verksamhetssätten för att ordna stödet och om utvärderingen av stödet i daghemmet och familjedagvården i enlighet med lagen om småbarnspedagogik och grunderna för planen för småbarnspedagogik. Anordnaren av småbarnspedagogik ska följa upp och utvärdera hur stödet som ges räcker till och vilken effekt det har.
- Anordnaren av småbarnspedagogik ska besluta om samarbetsstrukturerna, ansvarsfördelningen och verksamhetssätten för samarbetet med vårdnadshavarna samt för det sektorsövergripande samarbetet.
- **Föreståndaren för verksamhetsstället** ansvarar för att stödet som ges inom småbarnspedagogiken håller hög kvalitet, för genomförandet av stödet och för att personalen har uppdaterad kompetens som motsvarar barnens stödbehov. Föreståndaren ska se till att personalen som en del av barnets plan för småbarnspedagogik planerar stödet för barnet. Det planerade stödet ska utvärderas utgående från barnets behov, minst en gång per år.

Principer och ansvar för att ordna stöd 2/3

- Barnet har rätt att få tjänster och undervisning av en **speciallärare inom småbarnspedagogik** om hens behov av stöd förutsätter det.
 - En speciallärare ska vid behov delta i bedömningen av barnets behov av stöd och stödåtgärder samt i planeringen och utvärderingen av hur de genomförs.
 - Stödet som ges av en speciallärare kan vara individuellt stöd för barnet och/eller undervisning som genomförs i grupp.
 - Stödet kan vara regelbundet, på deltid eller heltid. Det kan genomföras som samordnad undervisning eller kompanjonundervisning tillsammans med läraren för gruppen.
 - Sakkunskapen hos speciallärare används även för att konsultera personalen och vårdnadshavarna.
- En person som är behörig som lärare och/eller **speciallärare inom småbarnspedagogik** har ansvar för att planera stödet som ska antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik och för att utvärdera hur stödet har genomförts.

Principer och ansvar för att ordna stöd 3/3

- **Familjedagvårdaren ansvarar** för att genomföra stödet för barnen i gruppen.
 - Planeringen och utvärderingen av stödet kan göras i samarbete med en lärare och/eller speciallärare inom småbarnspedagogik.
 - Om barnets bästa förutsätter det är det möjligt att i samarbete med vårdnadshavaren föra diskussioner om att barnet får en plats vid ett daghem för att få det stöd hen behöver.
- Inom småbarnspedagogik kan det **finnas assistenter som är specifika för en grupp eller ett barn** och som har i uppgift att stödja barnet eller barnen i gruppen och göra det möjligt för dem att delta i verksamheten.
 - Det här kan även till exempel innebära att assistenten hjälper de övriga barnen i situationer då läraren inom småbarnspedagogik kommunicerar med barnet som behöver stöd och bidrar med pedagogiska innehåll som anknyter till barnets individuella mål.

Vem bär ansvar för att genomföra stödet och utveckla inklusionen i småbarnspedagogiken?

Bedöma
stödbehovet

Ge stöd

Utveckla
verksamhetssätt

Utveckla
verksamhetskulturen

Hela personalen på daghemmet och i familjedagvården

DEL 1 avslutas

